

'SIMEON EN HANNA' IN HARTJE ANTWERPEN DRAAIT OP 3 PERSONEELSLEDEN EN

Minirusthuis geeft 8 be

In hartje Antwerpen staat een van de kleinste rusthuizen van Vlaanderen. Acht bedden, en de bewoners, het personeel en de tientallen vrijwilligers zorgen er voor een huiselijke sfeer. Niemand wil naar een rusthuis maar Maria (82) is overtuigd: 'Ik ben hier graag.' **DIRK MUSSCHOOT, FOTO'S WIM KEMPENAERS**

Mariette (89), een van de bewoners van Simeon en Hanna, zet meteen de toon. 'Aha, gij komt een reportage maken? Oké, ge moogt schrijven wat ge wilt, maar geen kwaad woord over onze directeur, hé!'

Die directeur is Filip Wieërs (43), gepokt en gemazeld in Sant'Egidio, een christelijke leken-gemeenschap in Antwerpen. 'Als student ging ik in achtergestelde Antwerpse wijken bejaarden opzoeken. Je wilt niet weten in welke omstandigheden sommige oude mensen leefden en vandaag nog leven. Met steeds meer vrijwilligers maakten we netwerken, zodat ouderen iemand kregen met wie ze konden praten, zodat ze tenminste deftig te eten en op tijd de juiste medicijnen kregen. We trokken ook naar rusthuizen. Daar zagen we soms een schrijnende eenzaamheid. Het bracht ons bij het idee om, heel kleinschalig, een leefgemeenschap voor ouderen uit de grond te stampen.'

Huiselijkheid bewaren

Die leefgemeenschap kwam er in 2006 in de Kammenstraat, in hartje Antwerpen. Noem het een minirusthuis. Het kreeg de naam van de bijbelse figuren Simeon en Hanna - ouderen die het Licht zien - en telt acht bedden. 'Niemand wil graag naar een rusthuis', weet Wieërs. 'Maar als het dan toch niet anders kan, moeten we proberen de huiselijkheid te bewaren, de mensen een gevoel van *thuis* te geven. Zoiets impliceert kleinschaligheid. Thuis leef je ook niet met meer dan tien mensen.'

In Simeon en Hanna hebben de bewoners hun eigen kamer, maar het grootste deel van de dag brengen ze door in gemeenschappelijk-

DE OVERHEID STRAFT ONS: HEB JE NIET GENOEG BEDDEN, DAN KRIJG JE MINDER SUBSIDIES. TERWIJL ELKE POLITICUS DIE HIER KOMT ONS WERK SCHITTEREND VINDT

Filip Wieërs, directeur rusthuis Simeon en Hanna

ke ruimten: de keuken, waar ze samen het eten klaarmaken, de salon, waar ze een babbeltje slaan of de krant lezen, de televisiekamer, de tuin...

Het huis kan slechts bestaan bij gratie van de vele vrijwilligers die er de handen uit de mouwen steken. 'Hier werken drie mensen in dienstverband', zegt directeur Wieërs. 'De anderen zijn vrijwilligers. Tweeënvijftig zijn het er. Zonder hen zou het niet gaan.'

Plakje peperkoek

Het is ochtend en de Mongoolse verpleegster Alta, een vrijwilligster, helpt de bewoners bij hun ochtendtoilet. Directeur Filip Wieërs doet druppeltjes in de ogen van Mariette en zingt *Kijk eens in de poppetjes van mijn ogen...* De oogjes van Mariette blinken, en niet alleen door de oogdruppels. Clementine (93) eet nog een plakje peperkoek (Wieërs: 'Eentje maar? Daar zul je niet groot van worden!') en helpt vervolgens de kruimels van de keukentafel te vegen.

Daarna volgt een belangrijke 'vergadering': wat zullen we van-

middag eten? Josephine (93): 'Schorseneren!' Maria: 'Ik verdraag geen schorseneren. Ik heb liever frieten met pekelharing.' Het worden uiteindelijk hespenrolletjes in kaassaus en de behendigste dames (of zij die er zin in hebben) schillen aardappelen. Tijdens het schillen spelen ze heerlijke woordduels.

Josephine: 'Ik heb geen mesje!' Directeur Filip: 'Momentje. Minuutje.'

Josephine: 'Hoeveel momentjes gaan er in een minuutje?' Ook Stefanie schilt mee. Met haar 94 is ze de oudste van de bende. 'Ik woonde hiernaast', vertrouwt ze mij toe. 'Nooit getrouwd, geen kinderen. Tot mijn 92ste was ik zelfstandig. In het begin had ik het hier moeilijk, maar nu voel ik mij hier helemaal thuis. Eerlijk gezegd kan ik mij niet voorstellen dat ik al zo oud ben. Soms voel ik het aan mijn botten. Maar in mijn hoofd ben ik nog heel jong. Ik eet graag hersenen. Het schijnt dat ge daar slimmer van wordt.' Nog een spelletje.

Stefanie: 'Voor mij een plat water alstublieft.'

Maria: 'Voor mij bruisend water.' Stefanie: 'Amai, ge gaat het u laten kosten!'

Dan gaan ze balletjes rollen, voor in de tomatensoep. 'Wie balletjes rolt, moet fluiten!' zegt verpleegster Veronique Wetzels (35). 'Zo weet ik tenminste dat jullie ze niet zelf opeten.'

Veel voldoening

Veronique Wetzels heeft in Simeon en Hanna haar geluk gevonden. 'Ik heb acht jaar als verpleegster gewerkt in een gewoon ziekenhuis', zegt ze. 'De druk werd er almaar groter. Op den duur kon ik de patiënten amper nog aandacht geven - en dat verdienen ze toch, hé? Ik ben weggegaan en hier begonnen.'

'Per dag ben ik hier misschien maar twee uur zuiver technisch bezig maar die zes andere uren, dat contact met de bewoners, die maken dat helemaal goed. Dit werk schenkt me bijzonder veel voldoening. Dat is wat telt.' Acht vrouwen en niet één man. Waar zijn de mannen in Simeon en Hanna?

'Ja, waar zijn ze?' zucht Josephi-

In de keuken maken de bewoners elke

ne. 'Ze wáren er', zegt directeur Filip. 'Henri, Alfons en Paul. Maar ze zijn alledrie overleden.' Stefanie herinnert het zich weer: 'Alfons was een brave meneer.' Clementine: 'Hij was een gentleman. Hij gaf me altijd de zetel waarin hij zat.'

Angeline (80), *Noeke* voor de vrienden, volgt de gesprekken met aandacht. Ze is de jongste van de bende en pas gisteren aangekomen. Ze heeft een onrustige nacht achter de rug. 'Goed overeenkomen met de mensen hier en nog een paar jaar in goede gezondheid mogen leven, dat is

CLEMENTINE (93)

'Mijn ambitie? Honderd worden!'

'Meer dan negentig jaar heb ik voor mezelf gezorgd', zegt Clementine. 'Maar toen belandde ik met een longontsteking in het ziekenhuis en werd het duidelijk dat ik zo niet verder kon. Ik kon niet goed meer voor mezelf zorgen en ik at vooral uit blik. Zo ben ik hier terechtgekomen.'

Ze komt uit Nederland, Clementine, en woonde jaren in het Friese Leeuwarden. 'Toen mijn man mij verliet, nodigde een vriendin mij een keertje uit

naar Antwerpen. Ik was meteen verliefd op deze stad. Mijn vriendin zei: *Kom hier wonen*. Dat heb ik ook gedaan. Dertig jaar geleden ben ik naar Antwerpen verhuisd.'

Clementine spreekt als een van de weinigen in Simeon en Hanna keurig Nederlands. 'Nou en? Ik heb een hekel aan dat Antwerps. Schrijf dat niet op, want dan worden ze boos. Soms zijn er mensen in deze club die zeggen: *Ik versta je niet*. Dan antwoord ik: *Ik jou ook*

niet! Haar ambitie? 'Honderd worden! Nog zeseneenhalf jaar en het is zo ver.'

'Ik wil blijven bridgen. Dat doe ik twee keer in de week, tegen een 84-jarige Jood. Hij is goed, hoor. En ik lees boeken. Ik zit nu aan pagina 1.076 van *In Europa* van Geert Mak. Een buitengewoon goed boek! Als er te veel lawaai is - ik zeg het je: ze kunnen hier babbelen, hoor! - dan trek ik me terug met dat boek. Met een boek is de dag zo om.'

Verpleegster Veronique Wetzels meet de bloeddruk van Clementine. 'Ik zeg het je: ze kunnen hier babbelen hoor!'

52 VRIJWILLIGERS

jaarden een echte thuis

dag samen het middagmaal klaar. 'Ik eet graag hersenen. Het schijnt dat ge daar slimmer van wordt.'

mijn hoop. Als iemand hier van plan is een feest te geven voor zijn honderdste verjaardag: daar wil ik graag naartoe komen!

Tijgers op straat

Er wordt gelachen en geknuffeld in huize Simeon en Hanna en omdat de reporter er is, drinken ze wijn bij de maaltijd. Wit én rood, want ze kunnen niet kiezen.

Gusta (86) zit naast me, maar zegt haast geen woord. Else (88) zegt dat ze uit Duitsland komt – je hoort dat natuurlijk – en dat ze in Charlottenburg bij Berlijn beren en tijgers op straat heeft zien lopen. Dat was na het bombardement op de zoo van Berlijn.

Stefanie haalt herinneringen op aan haar tijd bij sigarettenfabrikant Vander Elst. Miljoenen sigaretten zijn daar door haar handen gegaan. 'Maar zelf heb ik nooit gerookt!'

'Iemand die naar hun verhalen luistert: je hebt geen idee hoe belangrijk dat is', zegt Filip Wieërs. 'We proberen onze bewoners hier zoveel mogelijk een leven te geven dat aansluit bij hun vroegere leven. Hier mogen ze eten wat ze graag eten en wie 's ochtends niet vroeg uit bed wil, hoeft dat ook niet per se.'

Druppel op hete plaat

Die kleinschaligheid heeft ook zijn prijs. Wieërs: 'De overheid straft ons voor onze kleinschaligheid. Heb je niet genoeg bedden,

voldoe je niet aan dit of dat regeltje, krijg je minder subsidies. Terwijl elke politicus die hier komt ons werk schitterend vindt. Gelukkig hebben we onze vrijwilligers. Die maken dat dit project kan slagen.'

Simeon en Hanna biedt aan acht mensen een thuis. Een druppel op een hete plaat? 'Onze bedoe-

ling is vooral om aan te tonen dat je ook op een andere manier met ouderen kunt omgaan.'

'Het zou mooi zijn als er nog zulke kleinschalige initiatieven konden komen. Onze aanpak is zelfs te enten op grotere rusthuizen. We moeten dat gewoon willen en dóén.'

In haar eigen kamer 'leest' Maria misdaadromans en de bijbel.

MARIA (82)

'Ik hou mijn Engels op punt met de BBC'

Er was een tijd dat Maria (82) leefde op een dieet van frieten en pekelharing, en dat ze wegwijnde in een rusthuis. Nu lééft ze weer, ook al heeft ze pas haar been gebroken. 'Ja, ik wilde in plaats van de lift de trap nemen. *Boem patat*. Op twee plaatsen gebroken. Dat was niet mooi.'

Omdat Maria niet goed ziet, draagt ze geen horloge. Op haar borst bengelt een machientje dat na een druk op de knop alle informatie verstrekt. *Het is 10 uur 34 minuten in de morgen. Donderdag 14 januari.* 'Wil je het nog een keer horen?'

Maria was bijna haar hele

leven boekhoudster bij een firma die deed in sanitair en verwarming. *Ze leest* boeken op een toestel van de Blindenbibliotheek. Ze gebruikt een koptelefoon, zo stoort ze haar buren niet. 'Op die manier heb ik al heel het Nieuwe en het Oude Testament gelezen', zegt ze. Nu leest ze *Een simpele misdaad* van Theodor Kallifatides. 'Dat doe ik graag: zo'n schrijver meehelpen misdaden op te lossen.'

's Avonds kijkt ze bij voorkeur naar de BBC. 'Om mijn Engels op punt te houden. Ik heb vijf jaar in Tanzania gewoond – mijn man werkte daar voor de *Agence Maritime*.'

Flamant

-30% SALE -50%

ANTWERPEN

BRUSSEL

KNOKKE-ZOUTE

GENT

HASSELT

LIÈGE

WWW.FLAMANT.COM